

Obzornik

glasilo delovne organizacije

Dograjevanje na izkušnjah

SPOROČILO TRETJEMU KONGRESU SAMOUPRAVLJALCEV

»Dohodek je sredstvo za uresničevanje določenih skupnih in družbenih potreb in ciljev. Dohodek je izvor in merilo možnosti za zadovoljevanje osebnih življenjskih potreb delavcev, to je izvor prisvajanja osebnega dohodka in družbenega prisvajanja za splošne družbene potrebe. Hkrati pa je dohodek tudi družbeno merilo za produktivnost dela in za materialne odnose v proizvodnji, s tem pa tudi izhodišče za racionalno politiko samoupravnega in družbenega planiranja.

Bistvo vsake politične oblasti se je vedno konec koncev reduciralo na možnost upravljanja in razpolaganja s presežnim delom, vzpostavitev kontrole nad tem delom družbenega kapitala pa je bil pogoj za dejansko družbeno moč razreda in posameznih slojev v družbi.« (Edvard Kardelj — Brionske diskusije — DSZ 1978)

Te ugotovitve in pa misel, da moramo biti kritični do doseženega ter da moramo uspehe stalno dograjevati in izboljševati, so nenapisano izhodišče v gradivu, pripravljenem v BRESTU kot prispevek za bližajoči se III. kongres samoupravljalcev. Verjetno gre ob tem kongresu za posrečen način, ko se je s posebnimi tezami spodbudilo razpravo o perečih vprašanjih, pomembnih za prihodnji razvoj naše družbene ureditve. Tako bomo lahko v celotni državi načeli mnogo bistvenih vprašanj. Odgovore in rešitve pa naj dasta ali vsaj nakazeta temeljita razprava in sam kongres.

Gradivo, ki naj predstavlja naš prispevek, je še v razpravi, vendar je že dobilo takšno obliko, da o njem lahko kaj zapišemo. Obdelane so nekatere izkušnje o samoupravnem povezovanju in združevanju na podlagi dohodka. Ob tem sili iz gradiva več ugotovitev.

ORGANIZIRANJE ZDRUŽENEGA DELA — PRVI POGOJ

V tem delu gradiva je v osnovi predstavljena delovna organizacija z oceno dosedanjega organiziranja. Ugotovljeno je, da pri samem organiziranju temeljnih organizacij ni bilo neutemeljenih odporov in vsebinsko gledano, tudi ne večjih težav. To je zelo pomembno, saj dokazuje, kako gre v našem primeru za organsko povezavo posamezne temeljne organizacije z drugimi — ob poudarjanju in izvajanju glavnega načela, za katerega so se dogovorile v okviru delovne organizacije. To načelo je v funkcionalnem povezovanju vseh delov v celoto, s čimer naj se zagotovi njihovo trdno samoupravno, gospodarsko, organizacijsko in tehnično skladnost.

Širše povezovanje interesov delavcev BRESTA skozi organizacijske oblike združenega dela pomeni združitev v SOZD Slovenijales. Tudi tu je BREST stalno zastopal stališče, da morajo organizacijske oblike, njihov

razvoj in obseg služiti interesom združevalcev.

Sporočilo tega, prvega dela gradiva je v tem, kako je pravilna, na povezanih interesih sloneča organiziranost združenega dela, prvi pogoj za pričetek procesa dohodkovnih povezav med organizacijami združenega dela.

PLANIRANJE — IZHODIŠČE DOHODKOVNIH POVEZAV

Dosedanja praksa je pokazala, da je plan spodbujevalec vseh dejavnosti, ki naj vodijo k doseganju opredeljenih ciljev. Ta ugotovitev je tembolj dobivala na pomenu z organiziranjem temeljnih organizacij in s pričetkom uvažanja tesnejših in dolgoročnejših dohodkovnih povezav. To pojasnimo s tem, da so v planskih listinah poleg osnovnih količinskih oziroma vrednostnih opredelitev zapisani predvsem dogovorjeni razvojni cilji. Na tako postavljenih izhodiščih poteka sprotno usklajevanje interesov pri izvajanju

razvojnih programov, zlasti pa tudi z ostalimi udeleženci s področja dobave surovin, prometa izdelkov in storitev, pa tudi s samoupravnimi interesnimi skupnostmi.

Določila planov delujejo tudi povratno, ko ocenjujemo že izpeljano dohodkovno povezovanje. V tem primeru predstavlja plan merilo samoupravnih sporazumov in njihovih gospodarskih učinkov. V gradivu je v delu o delovanju plana navedenih tudi nekaj podrobnejših zadev, ki se nanašajo na posamezna vprašanja, pomembna za urejanje dohodkovnih odnosov. Tako denimo vprašanje skupnih nalog, odnosov glede izvoza, skupnega rizika, oblikovanje standardov oziroma normativov in podobno.

Sporočilo tega dela gradiva je v misli, da je plan nujno vsebinsko izhodišče za delovanje na področju dohodkovnih povezav.

NEKATERE OVIRE SO TRDO- VRATNE

V nadaljevanju gradiva so opisani posamezni primeri dohod-

kovnih povezav BRESTA, bodisi v okviru delovne organizacije ali izven nje. Videti je, da smo večje uspehe dosegli pri samoupravnih sporazumih združevanja na podlagi skupnega dohodka, manjše pa na podlagi skupnega prihodka, še posebej, če smo hoteli vključiti v ta odnos celotno reprodukcijsko verigo, od proizvajalca surovin do prodajalca končnega izdelka.

Družbeno gledano, gre gotovo za tako nalogo, ki ji zgolj s prijeteljskim prepričevanjem ne bomo kos. Ureditev odnosov na podlagi skupnega prihodka pomeni dvogovor enakopravnih udeležencev oziroma v ekonomskem bistvu izenačitev pogojev gospodarjenja. To pa gotovo ni pogodu vsem, ki so zdaj brez lastne zasluge v boljšem položaju. Težjam za ohranitev starih pozicij oziroma za »primerno administrativno vodenje zadev« pomagajo še okoliščine, kot so pomanjkanje usklajenih normativov, zastarela izvedbena zakonodaja, potrebe po registriranju velikega števila podatkov, bojazen pred stihijskim delovanjem trga...

Iz tega večkrat izhajajo tudi prepogoste spremembe pogojev gospodarjenja — tudi umetne.

Kritično sporočilo tega dela gradiva je v misli, da posamezni udeleženci v združenem delu še niso v enakopravnem položaju glede pridobivanja in odloča-

nja o dohodku kot rezultatu svojega dela.

SKLEPNE MISLI ZA PRIHOD- NJE DELO

V gradivu je opredeljenih tudi nekaj glavnih nalog, ki naj bodo vodilo za naša skupna prizadevanja v bližnji prihodnosti. S tem naj bi pomagali uresničevati idejo o družbenosti dohodka in o vzajemni skrbi za naš razvoj. Te naloge so:

— ocenjevati družbeno-ekonomske pogoje za organiziranost temeljnih organizacij;

— negovati in v praktičnem delu oziroma v samoupravnih odločitvah izkazovati načelo usklajevanja in povezovanja;

— dograjevati sistem planiranja s posebnim poudarkom na usklajevanju pogojev in interesov ter pri tem upoštevati lastne izkušnje in izkušnje drugih, zlasti, kar zadeva potrebno prilagajanje spreminjajočim se pogojem gospodarjenja;

— izkoreninjati miselnost o zadostnosti lastne uspešnosti, ne glede na trdno socialno varnost drugih udeležencev združenega dela;

— nadaljevati s konkretnimi oblikami dohodkovnega povezovanja, zlasti tudi na področju urejanja skupnega prihodka;

— s pomočjo sedanjih oblik družbenega delovanja povratno vplivati na zakonodajo, ki zade-

(Konec na 2. strani)

Štacija mladosti je ubrala pot tudi skozi proizvodno halo TOZD POHIŠTVO

Naše najpomembnejše naloge

ZAKLJUČKI S KONFERENCE BRESTOVIH KOMUNISTOV

V aprilu smo se sestali na konferenci komunistov Bresta z željo, da bi ocenili sedanjí gospodarski trenutek in da bi si začrtali poti našega prihodnjega delovanja. Zaključki konference so bili posredovani v vse temeljne organizacije, da bi jih obravnavale vse družbeno-politične organizacije in da bi se z njimi seznanili sleherni delavec. V tem sestavku so prikazani zaključki v skrajšani obliki, brez nosilcev posameznih nalog in brez rokov.

Najvažnejši zaključki pa so:

Ponovno moramo ovrednotiti sprejete razvojne programe in pripraviti morebitne spremembe in dopolnitve. Usmeritev v izvoz mora biti prvenstvena naloga, zato je potrebno izdelati oceno izvoza po temeljnih organizacijah in tržiščih za celotno leto 1981, pripraviti ukrepe za izpolnitev plana izvoza, oceniti učinkovitost in višino dosedanje interne stimulacije in dati pobudo za večjo izvozno stimulacijo v širšem družbenem prostoru.

Temeljne organizacije še vedno slabo sodelujejo pri izvajanju kooperacijskih del, zato je treba izboljšati sodelovanje med uvozom, domačim trgov in temeljnimi organizacijami. Dohodkovni odnosi v okviru Bresta še vedno niso povsem vzpostavljeni, čeprav imamo v sporazumu določene osnove in merila za oblikovanje skupnega prihodka. Naša naloga je, da določila sporazuma uresničujemo, če pa sporazum ni ustrezen, ga moramo spremeniti oziroma dopolniti. Brest pa naj da pobudo za dograditev samoupravnih sporazumov o skupnem prihodku tudi pomembnejšim dobaviteljem in kupcem. V regiji je treba uskladiti razvojne programe Javorja, Lesonita, Bresta in Gozdnega gospodarstva Postojna.

Opredeliti moramo tudi odnos do zahtevkov po združevanju sredstev kot pogoju za redno dobavo in višanju cen.

Proučiti je treba možnosti za uresničitev plana prodaje, povečati prisotnost na trgu, analizirati reklamacije in izdelati program za povečanje prodaje ognjeodpornih plošč.

Likvidnostno stanje se ponovno zelo zaostruje, zato je potrebno izdelati plan gibanja likvidnosti do konca leta, si prizadevati za najugodnejše stanje vseh zalog, poostrižiti finančno disciplino ter uskladiti potrošniške in blagovne kredite s finančnimi možnostmi.

V vseh temeljnih organizacijah in skupnih dejavnostih moramo izdelati analizo režijskega dela (število režijskih delavcev in režijskih ur v proizvodnji) ter takoj ukrepati.

Strokovno moramo dodelati opredeljene razvojne smeri glede na sedanje in spreminjajoče se pogoje s tržnega, proizvodnega in finančnega vidika.

Nagrajevanje v Brestu moramo čimprej poenotiti. Zato je potrebno izdelati ocenitev zahtev-

nosti del in nalog ter merila za ugotavljanje učinkovitosti dela s posebnim poudarkom na ocenitvi dosedanjega sistema nagrajevanja direktorjev, trgovskih potnikov in delavcev v prodajalnah. Na osnovi razvida del in nalog moramo pridobiti predvidene kadre za delo pri analiziranju in projektiranju organizacije v Brestu.

Z uvedbo obdelave na novem računalniku moramo razrešiti, katera področja bomo na računalniku obdelovali ter katere programe bomo razvijali sami in katere bomo odkupili.

Večji poudarek moramo dati izobraževanju delavcev iz neposredne proizvodnje.

Oceniti je treba izvajanje družbenega dogovora o kadrovski politiki, na podlagi kadrovskih in izobraževalnih programov pa izdelati sistem štipendiranja, napredovanja in nadaljnjega razreševanja stanovanjskih vprašanj.

Delovna disciplina in odnos do dela nista zadovoljiva. Vsak vodja in oddelkovodja mora napraviti program za racionalizacijo in izboljšavo dela v svoji službi oziroma oddelku na slehernem delovnem mestu. Varčevanje z ma-

teriali in energijo, racionalna uporaba delovnega časa in gospodarno obnašanje je osnovna naloga vsakega delavca Bresta.

Hitro in strokovno je treba v diti vse disciplinske postopke in zaostriti odgovornost delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ter delavcev, ki odgovarjajo za posamezna področja.

V okviru družbenopolitičnih organizacij moramo oblikovati enotna stališča glede jubilejnih nagrad.

Posebno pozornost moramo posvetiti obveščanju delavcev ter sistematično skrbeti za ustrezno obveščanje o rezultatih in težavah Bresta v sredstvih javnega obveščanja.

Delegatskemu sistemu je treba nuditi več strokovne pomoči. Izdelati moramo oceno o delovanju vseh članov zveze komunistov v družbenopolitičnih organizacijah.

Stalno moramo izpopolnjevati sistem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Varnostno politične ocene je potrebno stalno spreminjati in dopolnjevati.

Omenjeni zaključki morajo biti vodilo za naše delovanje v naslednjem obdobju. Zavedati se moramo, da niso samo člani zveze komunistov odgovorni za razreševanje gospodarskih vprašanj Bresta. Le z naporom vseh delavcev bomo prehodili težave, ki se vse pogostje pojavljajo. Če se bo vsak član kolektiva zamislil, kaj bi lahko sam prispeval k boljšemu gospodarjenju in le polovico tega tudi izpolnil, nam bo v prihodnje vsem lepše.

J. Opeka

Kritična ocena dela

Čeprav malo pozno, zato pa je bilo bolj delovno na letošnjem članskem sestanku konference sindikata Bresta. Ne bi ugotavljali vzroka, zakaj tolikšna zamuda, ker to ni namen tega članka.

Kot vedno je tudi tokrat po izvolitvi delovnega predsedstva prispeval poročilo o delu v minulemu letu predsednik konference. Ni bilo ravno obsežno, je pa vendar zajelo delo konference. Naj naštejemo nekaj delovnih področij: nagrajevanje po delu (nova sistematizacija za ves Brest), rekreacija delavcev, podaljšanje samoprispevka za šolstvo. To je samo nekaj najpomembnejših nalog. Poleg rednega programa dela so bile še dodatne naloge kot so organizacija obiska grobnice maršala Tita in nekatere druge.

V razpravi je bilo močno poudarjeno, da konference ni bila preveč delavna, ni našla povezave med osnovnimi organizacijami, pa tudi strokovnimi službami. bi morali v prihodnje obvezno popraviti. Tudi glavni direktor je v razpravi poleg gospodarskega dela dal velik poudarek prav delu konference. Moram reči, da

so bili nakazani neposredni in jasni predlogi za delovanje. Seveda pa ne bo šlo brez naporov. Govora je bilo tudi o inovacijah, kjer so še velike rezerve. Vsekakor bi se morali bolj potruditi, da bi inventivna dejavnost našla svoje mesto. Tudi izobraževanju kadrov za politične funkcije je bilo namenjenih precej besed. Tudi tu je še vedno premalo rezultatov. Je pa seveda več težav. Srečujemo se s pojavi, da posamezni člani nočejo prevzeti funkcij v sindikatu. Že sedaj se je treba resno vključiti v evenditiranje možnih kandidatov.

Konferenca je razpravljala tudi o drugih vprašanjih kot je družbena prehrana, bližnji kongres samoupravljalcev, produktivnost dela, zmanjševanje režije in drugo.

Naj na koncu dodam, da je bilo na konferenci veliko dobrih predlogov in napotkov za prihodnje delo. Treba se bo le z vso resnostjo lotiti dela, kar pa ne velja samo za vodstvo sindikata (le-ti so navadno izpostavljeni kritiki za slabo delo sindikata), ampak vse člane, predvsem pa tudi za vodstvo podjetja.

V. Znidaršič

DOGRAJEVANJE NA IZKUŠNJAH

(Nadaljevanje s 1. strani)
v združevanje dela in sredstev oziroma dohodkovno povezovanje — tako, da bo omenjena zakonodaja kar najbolj omogočala, če že ne podpirala prizadevanja za enostavno in učinkovito združevanje, pri katerem bo odločujoč realen ekonomski interes, s ciljem večje produktivnosti, s tem večjega dohodka in trajnejše socialne varnosti udeležencev združevanja.

Z. Zabukovec

Zvezna štafeta mladosti na poti skozi Cerknico

Sindikati o svojih nalogah

OBČINSKA KONFERenca SINDIKATOV

8. maja je bila občinska konferenca sindikatov. Sestala se je, da bi obravnavala in sprejela poročilo o delu občinskega sveta zveze sindikatov v preteklem letu, sprejela delovno usmeritev občinskega sveta zveze sindikatov za leto 1981, izvolila predsednika in podpredsednika občinskega sveta, izvolila delegata za tretji kongres samoupravljalcev in obravnavala osnutek družbenega plana občine. Na seji konference sindikatov je bil poleg ostalih gostov tudi član republiškega sveta zveze sindikatov Emil Suštar.

Iz poročila o delu občinskega sveta zveze sindikatov in njegovega organov za leto 1981 izhaja predvsem iz sklepov devetega kongresa zveze sindikatov Slovenije, osmega kongresa zveze sindikatov Jugoslavije, nekaterih neopredeljenih nalog iz programa dela ob koncu leta 1980 ter iz usmeritev drugih družbenopolitičnih organizacij in organov v občini, ki terjajo obravnavo v organih sindikatov. Med glavnimi nalogami bodo vsekakor priprave na volitve v letu 1982, na III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije, sprejemanje srednjeročnih načrtov, uveljavljanje načela delitve po delu in rezultatih dela, priprava na tretjo konferenco sindikatov Slovenije s temo »Prizadevanje sindikatov na področju socialne politike in krepitve socialne varnosti delavcev« ter uveljavljanje preobrazbe vzgoje in izobraževanja v usmerjeno izobraževanje.

V razpravi se je ob programu za izgradnjo šolskih objektov in vrtcev izoblikovalo stališče, da bi kazalo razmisliti o drugačni organizaciji pri vodenju te izgradnje, kar bi omogočilo hitrejši obračanje sredstev in hitrejšo izgradnjo ter s tem ob sedanjem naraščanju stroškov tudi pocenitev. Sedaj to delo preveč sloni le na nekaterih delavcih, ki ga opravljajo ob svojem vsakdanjem delu.

Kar zadeva rezultate gospodarjenja, so bili v razpravi izpostavljene težave, s katerimi se otepaajo v delovnih organizacijah pri zagotavljanju deviznih sredstev za uvoz surovin in reprodukcij skega materiala, ob zmanjševanju dobav nekaterih domačih dobaviteljev in vrsti sporazumov za sovlaganje in združevanje deviz. Pri temeljitejši analizi rezultatov gospodarjenja je bilo ugotovljeno, da so razmeroma visoki finančni dosežki rezultat rasti cen, manj pa povečanja proizvodnje in produktivnosti. To je seveda zaskrbiljujoče in zato zahteva stalno in še bolj poglobljeno akcijo ob obravnavi periodičnih obračunov.

Še ena slabost, ki bi jo vsekakor morali odpraviti, je obravnavo gospodarjenja v zboru združenega dela občinske skupščine. Še vedno nismo začutili potrebe, da bi o perečih vprašanjih gospodarjenja v posameznih temeljnih organizacijah delegati prenesli razpravo v skupščino družbenopolitičnih skupnosti in tam usklajevali vprašanja, ki so med seboj močno odvisna.

V delu občinskega sveta bo potrebno zaostriti odgovornost članov, saj nekateri skorajda ne sodelujejo. Prav tako bo potrebno bolj pripravljati posamezna vprašanja v odborih, svetih in komisijah ter zagotoviti tesnejšo povezavo med vsemi organi.

A. Perčič

Na obisku — predsednik zveznega odbora ZRVS tov. Zarič

Sanacijski programi v temeljnih organizacijah

Na osnovi periodičnih obračunov za prvo letošnje tromesečje so bili po nekaterih temeljnih organizacijah izdelani tudi sanacijski programi. Objavljamo kratke povzetke iz teh programov.

TOZD POHIŠTVO

Temeljna organizacija je ob analizi vzrokov za izgubo ugotovila:

— Poraba izdelavnega materiala se giblje v okviru načrtovanih zneskov, upoštevamo večjo doseženo proizvodnjo v prvih treh mesecih. Pri tem pa so cene repromaterialov in surovin v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta porasle za 63,9 odstotka.

— Približno polovica prodaje je bila po nižjih cenah kot so bile načrtovane. Poleg tega je bila prodaja fizično manjša od proizvodnje. Torej je bil ob celotni prodaji proizvodnje po planskih cenah ustvarjen pozitiven ostanek dohodka. V aprilu je prodaja sicer porasla, tako da so fizične zaloge približno enake kot konec leta 1980. Vendar je struktura proizvodnje (in s tem prodaje) drugačna predvsem zato, ker so bili v planu predvideni programi z večjo dohodkovnostjo.

Zaradi omenjene spremembe bo celotni prihodek za 3,61 odstotka nižji od načrtovanega, kljub predvideni večji proizvodnji kot je bila planirana. Pri tem ostaja plan izvoza na isti ravni.

Izračun delitve celotnega prihodka izkazuje rezultate na ravni načrtovanih, s tem da bodo potrebni številni ukrepi (analiza prodajnih cen, lansiranje novega programa, izboljšanje operativnega planiranja, znižanje materialnih stroškov, analiza naročilniških programov za izvoz, pravočasna nabava, plan vzdrževanja za daljše obdobje, boljša organizacija proizvodnje...)

TOZD GABER

Vzroki izgube so v manjši proizvodnji in manjši prodaji. Pri proizvodnji so vzroki naslednji:

— Zaradi neizdobljenih kuhinj iz novembra in decembra lani je bilo izdelanih 3041 elementov starih programov.

— Nižji fizični obseg proizvodnje v višini 3400 elementov. Na nižji obseg je vplivalo občasno pomanjkanje repromaterialov, pomanjkljivosti v organizaciji proizvodnje, izdelave front v lastni režiji namesto v kooperaciji ter izpad izdelavnih ur zaradi povečane bolniške nad 30 dni.

— Nepravočasno lansiranje kuhinje 09 zaradi zamud pri dobavi.

Če bi bili odpravljeni ti vzroki, bi bila dosežena planirana proizvodnja. Letni plan prodaje je bil dosežen samo v višini 14 odstotkov. Vzroki so naslednji:

— menjava programa,

— prepočasno uvajanje novih programov na trg s strani proizvodnje, pa tudi prodaje,

— uvajanje novih programov propaganda ni ustrezno spremljala,

— rezervni program Tandem je bil prepočasno lansiran, vodnja izdelovala samo en program v dveh barvah, kar pa je ob danih pogojih skoraj nemogoče prodati.

Ponovno ovrednotena delitev celotnega prihodka izkazuje rezultate, ki so v okviru plana. Vendar je potrebno poudariti, da bi morali na osnovi ocene prodaje za prvo polletje v drugem polletju uroditi skoraj toliko kot je znašala celotna prodaja v letu 1980. Torej bo potrebno prodaji in posredno proizvodnji in nabavi posvetiti vso pozornost.

Zato so pri nabavi in proizvodnji predvideni ukrepi, da bi kar najbolj zadostili naročilom prodaje (pravočasna nabava, izpopolnitev sistema planiranja proizvodnje, oblikovanje skladišča polizdelkov, organizacijsko izboljšati oddelek za pripravo skupnih plošč, pravočasno lansiranje nove kuhinje...)

Na področju prodaje pa so predvidene dodatne propagandne akcije, ustrezna predstavitev programa Tandem, uvedba dodatnega programa kuhinj na trg, hitra in natančna odprema...

TOZD MINERALKA

Vzroki za nastalo izgubo so v izredno nizki prodaji in v zvišanju proizvodnje kot posledice manjše prodaje. Zato je tudi največji del sanacijskega programa namenjen prodaji.

Na področju izvoza so bile posredovane številne ponudbe. Tako so možnosti za prodajo v Italijo, Avstrijo, Nemčijo, Švedsko, Finsko, Norveško, Francijo in Benelux, dane pa so še ponudbe za Španijo, Bolgarijo, Sovjetsko zvezo in Irak. Navezani so tudi stiki z Anglijo, Grčijo, Indijo in nekaterimi drugimi državami. Lahko sklepamo, da bo načrtovani izvoz dosežen, največji možni izvoz pa je v višini 37 milijonov dinarjev.

Na domačem trgu je na področju ladjedelništva največja možna prodaja 26 milijonov dinarjev. Pri tem pa je potrebno obdelati vse remonte, delavnice in zagotoviti prodajo v vseh ladjedelnicah. Na področju gradbeništva je ocenjena prodaja v višini 40 milijonov dinarjev, s tem, da so potrebni še naslednji ukrepi:

— kvalitetnejša obdelava trga,

— izvesti prodajo prek veleprodajnih skladišč,

— izdelati skupne projekte za finalizacijo negor plošč,

— po posameznih republikah opraviti inventuro objektov.

Kljub vsem tem ukrepom pa je ocena celoletne realizacije manjša od planirane proizvodnje.

Zato tudi delitev celotnega prihodka nakazuje ob izpolnitvi letnega plana proizvodnje naraščanje zalog. Ob tem bi temeljna organizacija lahko pokrila svoje obveznosti in sklad skupne porabe ob delnem storniranju amortizacije nad predpisano stopnjo.

Vendar je ob takšni likvidnostni situaciji nemogoče povečati proizvodnjo na račun povečevanja zalog. Zato je v sanacijskem programu predvideno, da bo letni plan proizvodnje manjši za dvomesečno proizvodnjo oziroma zvišanje proizvodnje bi bilo takšno kot v prvem četrtletju. S tem bi se zaloge konec leta znižale, temeljna organizacija pa bi morala stornirati celotno amortizacijo nad predpisano stopnjo, da bi pokrila svoje obveznosti in sklad skupne porabe.

TOZD IVERKA

Vzroki za slabše rezultate so v manjši proizvodnji ter nižjih cenah za prodajo gotovih proizvodov kot so bile načrtovane.

Zastoji v proizvodnji so bili večji kot v enakem obdobju lani, kar je posledica izredno ostre zime. Zato je potrebno povečati izkoriščenost delovnega časa za 6,8 odstotka. Potrebni so naslednji ukrepi:

— sestava optimalnih operativnih mesečnih planov,

— dnevno analizirati problematiko prejšnjega dne in ustrezno ukrepati,

— nadaljevati s kontrolo oskrbljenosti s surovinami in repromateriali ter rezervnimi deli,

— zagotoviti boljše vzdrževanje.

Izračun celotnega prihodka in njegove delitve pa kaže, da rezultati konec leta ne bodo boljše kot ob četrtletju. Porast cen surovin omogoča samo delno oblikovanje sklada skupne porabe ob storniranju celotne amortizacije nad predpisano stopnjo. Zato je potrebno hkrati doseči planirano proizvodnjo, da temeljna organizacija ne zaide v izgubo ter istočasno nadaljevati začeto pot za usklajevanje cen na skupnosti za cene in pri naših sovlagateljih.

TOZD PRODAJA

Vzroki za nastalo izgubo so delno v preseganju načrtovanih stroškov, delno pa zaradi prehoda na nove prodajne pogoje pri izdelkih, prodanih v letu 1980 in odpremljenih v prvem tromesečju leta 1981.

Zato so potrebni naslednji ukrepi:

— število zaposlenih se ne sme povečati, oziroma z analizo je treba ugotoviti, kje je možno zmanjšanje,

— analizirati stroške po posameznih trgovinah in ustrezno ukrepati,

— proučiti potrebo po postavitvi internega revizorja,

— z reklamami in prodajnimi akcijami doseči plan prodaje,

— pripraviti nov pravilnik o nagrajevanju delavcev v TOZD Prodaja,

— ustrezno spremeniti sistem fakturiranja in evidenc.

OSTALE TEMELJNE ORGANIZACIJE

Ostale temeljne organizacije sicer niso izdelale sanacijskih programov, vendar rezultati z izjemo Žagalnice in delno Jelke niso ugodni. Zato je potrebno tudi v vseh ostalih temeljnih organizacijah in v Skupnih dejavnostih analizirati poslovanje v preteklem obdobju in sprejeti ustrezne ukrepe za izboljšanje poslovanja.

Z razstave Brestovih pohištvenih novosti

Razstava Brestovih modelov pohištva

Lani novembra smo na salonu pohištva v Beogradu razstavili vzorce našega pohištva z delovnim nazivom »3-Katarina« in »Jedilnica 828«.

Avtorja novosti dipl. ing. arh. Colonijeva iz Slovenijalesa in dipl. ing. arh. Žagar sta za svoji kreaciji dobila visoki priznanji revije Naš dom, drugo nagrado za »3-Katarino« in prvo nagrado »Jugoslovansko pohištvo 80« za jedilnico 828.

Priznanji, posebno pa še veliko zanimanje obiskovalcev-kupcev, sta nas vzpodbudili, da takoj po končanem salonu pričnemo z resnim delom na dokončnem oblikovanju obeh vzorcev. Strokovne skupine, ki so jih sestavljali arhitekti Slovenijalesa in Bresta, tehnologi, konstruktorji in kalkulant iz temeljnih organizacij, ki bodo sodelovali v proizvodnji ter predstavniki prodaje in marketinga so temeljito preanalizirale vsako najmanjšo nadrobnost in predlagale trenutno najboljše možno varianto izvedbe. Kot rok za izdelavo po pravljenih vzorcih smo si postavili sejem pohištva v Ljubljani, ki naj bi bil konec aprila. Ker je bil sejem preložen na december, smo se po več variantnih predlogih odločili, da v

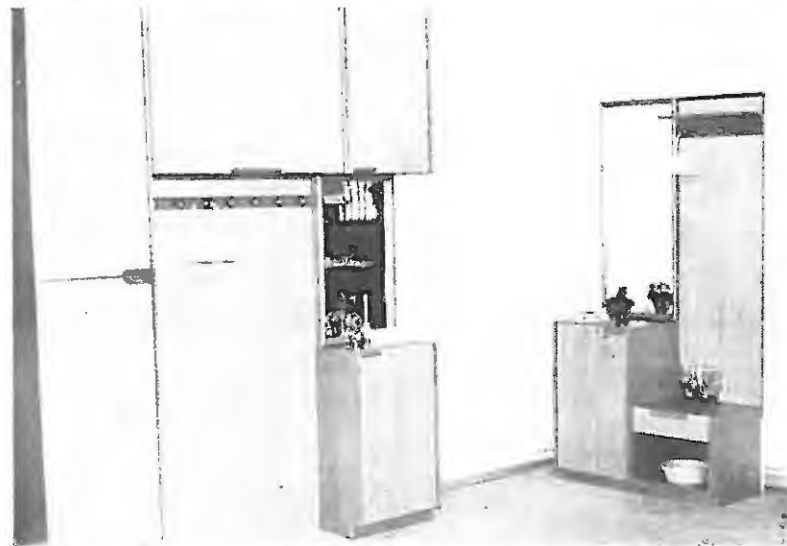
Cerknici organiziramo razstavo Brestovih modelov pohištva.

V prostorih stare delavske restavracije smo razstavili program »3 Katarina«, sedežni garnituri Darja in Domien, okroglo jedilno mizo 720 s stoli jedilnice B-3 ter stol X, v salonu pohištva v Cerknici pa jedilnici B-2 in B-3 ter kuhinjo Brest 11.

Da bi dobili realno oceno o vzorcih, smo se odločili, da povabimo na razstavo vse naše večje kupce iz vse Jugoslavije. Kupcem nudimo na ogledu strokovno razlago, sami pa sprotne beležimo vse kritične pripombe, pa tudi pohvale. Odziv kupcev je velik in zadovoljni so s takšno obliko sodelovanja, saj pravijo, da so ocene na sejnih zaradi natrpanosti različnih programov bolj površne. Po končani razstavi bomo iz pismenih poročil pripravili analizo pripomb in tehte tudi upoštevali pri proizvodnji.

Tehnične priprave dela morajo čimprej pričeti z delom, takoj po končani razstavi pa moramo pričeti s pripravami na izdelavo projektov, kajti le tako bomo izpolnili naše obljube kupcem.

V. Harmel

Novost v Brestovi proizvodnji: predsobno pohištvo

Iz Brestove proizvodnje — jedilniški program

ODZIVI NA RAZPIS ZA LETOVANJE

Desetega maja je potekel dvajsetdnevni prijavni rok za letovanje v počitniških prikolicah. Število prijav kaže, da je v Brestu izredno veliko zanimanje za takšno obliko letovanja, saj je v kadrovske službe prispelo 187 prijav.

V letošnji sezoni ima Brest štiri prikolic v Novigradu, devet v Punatu na Krku in tri prikolic v Primoštenu pri Šibeniku. Če upoštevamo dejstvo, da bodo prikolic v Novigradu in Punatu zasedene povprečno po 70 dni, v Primoštenu pa 90 dni, znaša skupaj zmogljivost za letovanje 1180 dni. Ko smo pregledali prijave, smo ugotovili, da bi morali v sezoni imeti takšno kapaciteto, ki bi nam zagotovila 1616 dni letovanja.

To pomeni, da bi v vsej sezoni potrebovali še najmanj šest dodatnih prikolic.

O vprašanih letošnjih letovanjih bo v kratkem skupaj s predstavniki sindikata razpravljal svet za kadre in sprejel ustrezne ukrepe.

A. Šega

Varnost je naša skupna naloga

OB DNEVU VARNOSTI

Naše varnostne službe praznujejo 13. maj kot dan varnosti. Praznujejo ga kot spomin na 13. maj leta 1944, ko je tovariš Tito izdal odlok o ustanovitvi oddelka za zaščito naroda. V naši občini pa teden, v katerem je 13. maj, že nekaj let praznujemo tudi kot teden varnosti in družbene samozaščite.

Letošnje praznovanje sovpada s štiridesetletnico ustanovitve osvobodilne fronte slovenskega naroda ter VOS (varnostnoobveščevalne službe OF). V počastitev tega jubileja je bila tudi letošnja razstava o varnosti in družbeni samozaščiti, ki si jo je v Postojni ogledalo veliko število delovnih ljudi in občanov (kar 7 odstotkov vsega prebivalstva regije). Na priložnostnih slavnostnih sejah komitejev za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pa so obudili spomine na prehojeno pot. Pripadniki varnostnih služb so tudi tokrat obljubili, da bodo zvesto in vestno čuvali pridobitve naše revolucije, bratstvo in enotnost, mir, socialistično samoupravljanje in neuvrščeno zunanjo politiko, kar pomeni, dosledno slediti Titovi poti.

Letošnje praznovanje smo prvič praznovali brez našega draga voditelja in učitelja tovariša Tita, praznovali pa smo ga tudi v zaostrenih mednarodnih in notranjih varnostnih razmerah. Praznovanje je bilo prav zato toliko bolj delovno.

Zaostrene varnostne razmere, zlasti pa dogodki na Kosovu, so tudi tokrat pokazali, da je naš varnostni sistem enoten in zanesljiv, ker je, kot je rekel tovariš Tito, »ljudstvo varno, ker se samo čuva«. Naš sistem splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, ki je edinstven v svetu, nam to tudi nenehno dokazuje. Kar pa je najvažnejše, ta sistem ni zakon, niso lepo napisani načrti, temveč vse bolj naša resnična in naša praksa.

Tudi zadnji dogodki na Kosovu so neposredno pokazali, da je za naš družbeno-politični sistem preizkušena praksa, po kateri bomo vsako ped naše zemlje branili vsi, prav tako tudi enotno in učinkovito nastopili zoper vsakega, ki bi skušal kakorkoli ogroziti našo samoupravno skupnost, naše bratstvo in enotnost in druge pridobitve revolucije.

V Sloveniji smo lani sprejeli novi zakon o notranjih zadevah. Zakon tudi naprejš zagotavlja in ohranja organizacijsko in funkcionalno enotnost organov za notranje zadeve v naši republiki, kar je osnova za učinkovito in racionalno ter sodobnim pogojem in razmeram prilagojeno delovanje

teh organov in njihovih specializiranih služb.

Organi za notranje zadeve se v sistemu družbene samozaščite vse bolj oslanjajo na delovne ljudi in občane ter sodelujejo z organizacijami združenega dela, družbenopolitičnimi organizacijami, krajevnimi skupnostmi in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi.

Organi za notranje zadeve opravljajo v skladu z zakonskimi pooblastili v sistemu družbene samozaščite posamezne naloge, dajejo pobude, predloge in drugo strokovno pomoč pri organiziranju in izvajanju družbene samozaščite, nudijo pomoč delovnim ljudem in občanom pri izvajanju nalog narodne zaščite, jih seznanjajo z vsebino in metodami ter oblikami sovražnega delovanja in z družbeno negativnimi in škodljivimi pojavi, ki jih odkrivajo ter z vzroki in posledicami takih pojavov.

Organi za notranje zadeve torej niso in ne morejo biti iznad sistema

ma družbene samozaščite ali nekaj posebnega, temveč so njen sestavni in strokovni del.

Pri podružbljanju varnostnih zadev — družbeni samozaščiti — smo v preteklosti dosegli lepe uspehe. Pri različnih oblikah usposabljanja delovnih ljudi in občanov so bile poudarjene nevarnosti, ki prihajajo od posameznih oblik delovanja notranjega in zunanega sovražnika. Manj je bilo govora o vseh tistih drobnih nevarnostih in zlorabah, ki smo jim praktično priče vsak dan in v vseh okoljih. To zlasti velja za slab odnos do družbenega premoženja, varstva pri delu in požarni varnosti, pri našem neodgovornem obnašanju v cestnem prometu in seveda tudi pri različnih drobnih in tudi večjih kršitvah pravic delavcev, ki izhajajo iz dela.

Številna teoretična spoznanja in lepe besede bomo morali čim hitreje in resnično prenesti v naš vsakdanje življenje. Le tako bomo, seveda ob primernem samozaščitnem obnašanju vseh nas, uspeli zagotoviti resnično in trajno varnost vsem našim delovnim ljudem in občanom. To pa je naša skupna naloga.

L. Špitalar

Varovanje našega premoženja

Kadar želimo poudariti kakšno splošno obveznost ali dolžnost, navadno rečemo: »Vsi, od direktorja do vratarja, smo dolžni izpolnjevati to in to...«

Pri tem imamo v mislih vse zaposlene, vratarje pa kar vedno postavljamo na zadnje mesto. Prav to me je vzpodbudilo k pisanju tega sestavka, saj se mi zdi, da takšno gledanje na vratarje-varnostnike ni skladno z njihovimi nalogami in odgovornostmi. Prevečkrat se smatramo, kadar imamo opravka z vratarjem, za pomembnejše delavce. To sem posebej ugotovil tudi na preteklem sestanku z vratarji-varnostniki, ko smo se dogovarjali o večji budnosti čez prvomajске praznike.

Osnovna naloga vratarja-varnostnika je, da varuje premoženje še bolj ponoči kot podnevi in še bolj na proste dneve, ko je vse varovanje premoženja odvisno od njega. Navodila za izpolnjevanje nalog dobiva vratar-varnostnik od vodstva temeljne organizacije. Zakaj nas potem moti, če vratar opravlja svoje dolžnosti?

Vratarji povedo, da nekateri delavci, ne glede na to, kakšne delovne naloge opravljajo, ne morejo prenesti opozoril vratarja pa s svojim obnašanjem kaj hitro izrazijo protest in dajo vratarju vedeti, čigava da je temeljna organizacija. Če vratar odvzame delavcu recimo alkoholno pijačo, ki jo hoče vnesti v tovarniške prostore ali odnesti drobne elemente izdelkov za podneto, je vratar vse, samo človek ne. Pogosto se delavci znašajo nad vratarji tako, da jih prikriti po telefonu ozmerjajo, ali jim z anonimnim pismom kar se da nesramno povedo svoje mnenje.

Zaradi kraje drobnega inventarja in različnega okrova so vratarji »še kar znosni«, saj jih je mogoče nekako prelistati, zlasti če ne opravljajo rednih občasnih kontrol. Veliko »krivico« pa naredi varnostnik delavcu, če mu ne dovoli medkrajevnega telefonskega pogovora. »Zelo narobe« vratar-varnostnik ravna, če pravočasno ne dvigne rampe in se mora zaradi tega voznišča tovornega avtomobila pred vratarnico celo ustaviti.

Če pa je vratar še tako »nesramen«, da zahteva od šoferja dokumente v zvezi z naloženim tovorom, ustvarja »naravnost nemogoče odnose.«

Omenil sem samo nekaj vsakdanjih primerov, da bi tako opozoril vse tiste delavce, ki nimajo pravilnega odnosa do vratarja-varnostnika pri izpolnjevanju njihovih dolžnosti, da ta odnos popravijo in se podredijo tovarniškemu redu in delovni disciplini.

Zavedati se moramo, da je vratar-varnostnik član delovnega kolektiva, ki bdi nad sredstvi za delo, varuje objekt oziroma tovarno, ki nam omogoča socialno varnost. Zato imejmo vratarja-varnostnika za pomembnega sodelavca in mu z zavestjo samoupravljalca pomagajmo varovati to, kar je naše in pridobljeno z delovnimi napori nas vseh.

J. Klančar

Pred skladiščem tapetniških izdelkov

Težave z oskrbo

OSKRBA S SUROVINAMI IN MATERIALI V TAPETNIŠTVU

Z letošnjim letnim načrtom predvidevamo precej velik obseg proizvodnje in sicer kar 205 milijonov dinarjev, kar predstavlja v primerjavi s proizvodnjo v letu 1980, ko je bila dosežena v višini 128,8 milijonov dinarjev, zelo velik skok, saj je indeks povečanja proizvodnje kar 159. Pri tem moram takoj poudariti, da smo predvidevali tako povečano proizvodnjo v veliki meri na račun večje produktivnosti ob pogoj, da bo proizvodnja dobro in pravočasno oskrbljena z vsemi reprodukcijskimi materiali in ob dobri tehnološki pripravi proizvodnje. Že takoj na začetku leta pa so se pojavile težave pri nabavi nekaterih materialov in sicer tistih, s katerimi do sedaj ni bilo težav. Ni bilo tapetniškega blaga, ker so se proizvajalci usmerili v izvoz. Težave so bile tudi z nabavo dakrona, zadrge in poluretana. Poluretana iz uvoza ni bilo, ker nismo redni plačniki, zato zahtevajo dobavitelji predplačilo za naročeno blago.

Za letošnje leto je značilno, da ni težav pri nabavi tistih materialov, s katerimi smo imeli težave lani, kot so ipren, jogi

vzmetnice in mehanizmi, ker je že čutili manjšo prodajo pohištva, težave pa so bile pri nabavi tapetniškega blaga. Poleg tega je čutili pritisk vseh proizvajalcev blaga po devizni soudeležbi pri nabavi surovin za blago.

Letos se je popravil tudi odnos kooperantov do rokov, saj skoraj vsi kooperanti spoštujejo dobavne roke, kar je po eni strani posledica pomanjkanja dela oziroma naročil, po drugi strani pa razširitev kooperantske mreže na šest kooperantov. To gotovo vpliva na dejstvo, da se vsi bolj držijo dogovorjenih rokov, ker se zavedajo, da v kriznem stanju lahko zato ostanejo brez dela.

Če bi rešili in izboljšali oskrbo s tapetniškimi blagi in uredili dobavo polyuretanskih komponent od domačega dobavitelja, potem bi bili z oskrbo reprovromaterialov še nekako zadovoljni. Nikakor pa nismo in ne moremo biti zadovoljni s cenami, ki divjajo navzgor ne glede na stabilizacijska prizadevanja in grozijo, da bodo pobrale vse rezultate, ki smo jih načrtovali.

J. Gornik

TUDI MAJA LIKOVNA RAZSTAVA V SALONU POHIŠTVA

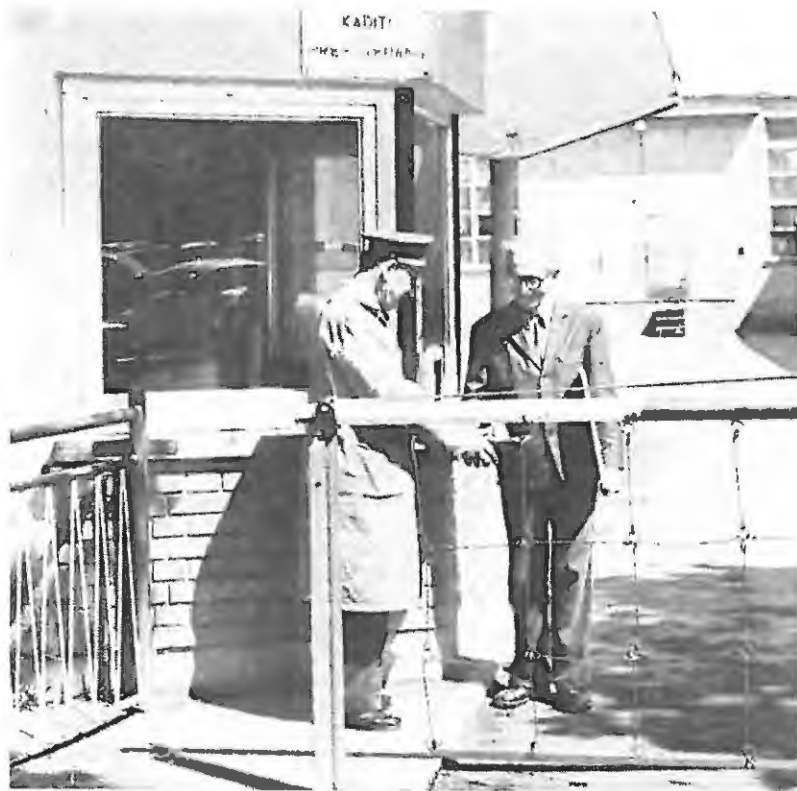

Maja je cerkniški salon pohištva z razstavo slikarskih del gostil mlado umetnico Mileno Gregorčič. O njenem delu je znani likovni kritik Aleksander Bassin zapisal:

»Milena Gregorčič je izrazil predstavnik sodobne risbe, ki lahko pridobi tudi grafično reprodukcijo, pri čemer so pretenzije, da iz linije izveče kar največ, da se opredeli za tako imenovano prostorsko risbo, očitno in neizogibno dejstvo. Sledi, boljše predvidevanja, kaj vse bi bilo mogoče doseči, izpeljati iz določene tehnične manire, so Gregorčičevo pripeljala tudi do akvarela. Do tehnike, ki, potem ko se barvni pigment raztopi v vodi, izkorišča osnovno belino papirja, njegovo strukturo, stremi za popolnostjo in zračnostjo (prosojnostjo).«

Tako kot je dokaj težko razumeti gornje pisanje, je težko razumeti tudi samo razstavo. Temu ustrezen je tudi odziv obiskovalcev.

Najbrž bi organizatorjem kazalo oblikovati dolgoročnejši program razstav, da bi si tako naš salon ustvaril trdnjše mesto v širšem likovnem življenju, predvsem pa med cerkniškim občinstvom.

Vratarnica pred temeljno organizacijo POHIŠTVO

Feliks Razdrih - 80 let

18. maja je slavil svoj osemdeseti rojstni dan predvojni revolucionar, prvoborec in politični delavec **Feliks Razdrih**. Rodil se je v Vrhniki na prelomu iz

Kot slavnostni govornik ob tridesetletnici BRESTA

19. v 20. stoletje (1901. leta), ko se je začel po vsem svetu prebujati delavski razred, katerega pripadnik je bil pozneje tudi sam. Mlad se je vključil v delo sindikata na parni žagi Marof, kjer je opravljal različna dela.

Bil je eden izmed pobudnikov za zgraditev sindikalnega doma — »barake« — ki naj bi novo

ustanovljeni sindikalni organizaciji na Marofu (27. 8. 1919) služil za delo. Prizadevno se je vključeval v delo sindikata ter bil tudi eden izmed pobudnikov za organiziranje stavk v tridesetih letih, ki so jih pripravljali na žagi Marof in žagi Karla Kovarja. Deloval je tudi v okviru kmečko-delavskega gibanja in bil leta 1933 kot prvi delavski zaupnik izvoljen v takratno občinsko upravo, kjer je zastopal interese naprednega delavskega gibanja.

Ob napadu na Jugoslavijo se je aktivno vključil v narodno-osvobodilni boj že leta 1941 in pozneje med vojno opravljal različne funkcije. Bil je član okrožnega komiteja za Kočevsko in Notranjsko, član rajonskega komiteja in nazadnje 1944 postane član izvršnega odbora okrožnega narodno osvobodilnega odbora (NOO) za Ribniško-Notranjsko okrožje.

Po osvoboditvi je opravljal različne družbenopolitične dolžnosti, od člana okrožnega komiteja za Novo mesto, državne kontrolne komisije do zadolžitve, ki jih je imel v okviru sindikata, od koder je odšel tudi v zasluženi pokoj.

V vsem svojem delovanju je bil Feliks Razdrih predan politični delavec in vzgojitelj. Danes, v zenitu življenja, ko mu pohajajo tudi že življenjske moči, preživlja jesen svojega življenja v Ljubljani, od koder se rad vrača v svojo rodno Loško dolino.

Ob njegovem življenjskem jubileju mu iskreno čestitamo ter želimo še veliko let, predvsem pa dobrega zdravja!

B. Troha

Majski posnetek — LUCKE

Iz drugih lesarskih kolektivov

V LIP Bled gradijo prizidek k obratu iso-span. Izboljšava toplotne izolacije iso-span zidaka je glede na nove predpise nujno potrebna in zato je bilo treba tudi pridobiti omenjeni dodatni prostor. V prizidku naj bi opravljali dodatno vlaganje stiropora.

ELAN je pri razvijanju vrhunškega športnega orodja pripravil še eno proizvodno novost — pod za gimnastiko. Izdelek so preizkusili na mednarodnem tekmovanju s telovadci iz sedmih držav; trenerji in strokovnjaki so zagotovili, da je pod povsem enakovrednim, če ne boljše od konkurenčnih podov. Mimogrede še vrstni red najuspešnejših proizvajalk alpskih smučij glede na tekmovalne uspehe v pretekli sezoni: 1. Rosignol, 2. ELAN, 3. Fischer, 4. K-2, 5. Kästle.

SLOVENIJALE — trgovina v zadnjih letih vse bolj širi gospodarsko sodelovanje s Sovjetsko zvezo. V času splošnega prizadevanja za povečanje izvoza, zlasti pa prehoda na višje oblike sodelovanja, zavzema pomembno mesto njena naložbena dejavnost pri inženiringu in opremljenosti. Med drugim so se dogovorili o graditvi instituta za raziskavo veselja v skupni vrednosti izvajalskih del okrog 7 milijonov dolarjev. Dogovarjajo se tudi o graditvi upravne zgradbe ministrstva za morinarico, opremljenosti kardiološkega centra v Moskvi in o drugih poslih.

V MARLESU ugotavljajo, da kljub stabilizacijskemu obdobju njihove razvojne možnosti niso okrnjene; res pa, da so zaradi neprimernih odnosov, ki vladajo pri kreditiranju pohištva, na robu investicijske sposobnosti in česa pomembnega v tem trenutku ne morejo investirati. Zadolžni bodo s tem, če bodo letos

opravili sprotne vzdrževalne naložbe in pa morda zgradili obrat družbene prehrane na limbuškem področju.

V okviru LESNINE je letos začela samostojno delovati temeljna organizacija Inženiring in oprema. V njej je zaposlenih 117 delavcev, od katerih jih je 45 razmeščenih po 10 predstavništvih v raznih krajih Jugoslavije. Njihova poglavitna dejavnost je izdelava tehnične dokumentacije za notranjo opremo in inženiring. Omejitvena politika na področju naložb je povzročila, da je zadnje čase manj naročil za opremljanje gostinskih in turističnih objektov, poslovnih prostorov in naročil za jugoslovansko ljudsko armado. Pri opremljanju stanovanjskih in zdravstvenih objektov, šol, lekarn in drugih posebnih objektov zaenkrat ni občutnega nazadovanja.

MEBLOVE temeljne organizacije s sedežem v Novi Gorici, ki

so onesnaževalke okolja, so sprejele samoupravni sporazum o zagotavljanju zdravega okolja. S tem samoupravnim sporazumom se obvezujejo, da bodo pri opravljanju svojih dejavnosti varovale naravne vrednote, zagotavljale posebne pogoje za varstvo, ohranitev in izboljšanje človekovega okolja ter preprečevale in odstranjevale škodljive posledice.

V SAVINJI niso zadovoljni z doseženim izvozom v prvih letošnjih mesecih, saj močno zaostajajo za načrtovanimi cilji. Osnovne vzroke temu vidijo v zniževanju tečaja dinarja ob neustreznem sistemu izvoznih stimulacij, v zaostrenih gospodarskih razmerah v državah, s katerimi poslujejo ter v težavah pri oskrbi z ustreznimi surovinami zaradi zapiranja domačega tržišča. Bolj so zadovoljni s prodajo na domačem trgu, kjer je za nekatere izdelke povpraševanje celo večje od ponudbe.

NAŠI LJUDJE

Tokrat vam predstavljamo vodjo vzdrževanja v temeljni organizaciji Jelka Slavka NAREDA. Nismo ga spraševali o njegovem dosedanjem delu niti ne o težavah, s katerimi se pri vsakdanjem delu srečuje. Zastavili pa smo mu vprašanje, kako ocenjuje sedanje gospodarsko stanje na Brestu in

ni nič čudno, če jih imamo tudi v Brestu.

Brest je v preteklem obdobju ogromno investiral v nove dejavnosti, vse preveč pa smo zanemarili obnavljanje opreme v proizvodnji pohištva. V Jugoslaviji smo v zadnjem obdobju zgradili tudi veliko novih lesnih tovarn. Te tovarne so sodobno opremljene, medtem ko so vse naše pohištvene kapacitete zastarele.

Sedaj že opažamo upadanje prodaje in naša edina možnost bo usmeritev v izvoz. Če dalj časa je vsa naša politika usmerjena v izvoz. Menim, da nobeno preprečevanje za povečanje izvoza na Brestu ne bo več potrebno. To je naša meja, če bomo hoteli prebroditi krizo. Res pa je, da bi morala naša družba izvoz bolj stimulirati.

Vsi delavci Bresta se moramo zavedati, da je z lagodnim življenjem konec. Zmanjševati bomo morali stroške vseh stvari, bodisi v temeljni organizaciji bodisi v celotni delovni organizaciji.

Končno pa moram poudariti tudi to, da bodo morale v Brestu temeljne organizacije med seboj mnogo bolj sodelovati.

J. Opeka

v naši temeljni organizaciji. »Vse svetovno gospodarstvo se srečuje z velikimi težavami. Zato

Mesec in dan mladosti

Z lokalno in zvezno štafeto mladosti, simbolom ljubezni in vdanosti enakopravnih narodov in narodnosti tovarišu Titu smo se vsi mladi, predstavniki JLA, delovni ljudje in občani na občinski slovesnosti zaobljubili, da bomo še odločneje uresničevali in razvijali naš samoupravni socialistični sistem, da bomo negovali pridobitve narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije ter utrjevali bratstvo in enotnost, s tem pa tudi ugled Titove neuvrščene Jugoslavije v svetu.

V aprilu in maju so se pričele občinske športne igre mladih.

Tekmovalo je 27 osnovnih organizacij.

Na predvečer praznika dela in dneva mladosti so po vsej občini zagoreli kresovi, kjer so mladi skupaj s krajanji pripravili tudi kulturne programe.

Osnovne organizacije so po nekaterih krajevnih organizacijah in krajevnih skupnostih organizirale krajše pohode, s svojim prostovoljnim delom na manjših delovnih akcijah ob prostih sobotah pa so prispevale svoj delež k uresničevanju gospodarske stabilizacije.

Po osnovnih šolah so bila predavanja pionirjem, ki so bili na dan mladosti sprejeti v mladinsko organizacijo. 228 novih članov zveze socialistične mladine, ki smo jih sprejeli v svoje vrste, se je zaobljubilo, da bodo s svojim delom potrdili Titove besede: »Narodu, ki ima tako mladino, se ni treba bati za svojo prihodnost.«

Na osrednji občinski slovesnosti ob dnevu mladosti so bila 24. maja v Begunjah podeljena priznanja občinske konference ZSMS najbolj prizadevnim mladincem za njihov prispevek k idejni in akcijski enotnosti mladinske organizacije.

Vse te dejavnosti ob mesecu mladosti so za nami. Pred nami pa je še veliko delovnih nalog. Tako bo v juniju organiziranih (Konec na 6. strani)

Drugo Cerkniško regato je nekoliko motilo brezvetrje

Odmevi in mnenja

Zadovoljni smo, če vidimo, da je naše glasilo odmevno, če dobimo ustne ali pa napisane pripombe, mnenja, predloge... Tudi tokrat smo našli na »odmev« ob enem izmed člankov v prejšnji številki. Oglejmo si ga!

V članku »Spodbuda cerkniški kulturi«, kjer avtor B. Levec poroča o gledališki predstavi cerkniške amaterske dramske skupine, me je zbudilo, da ne rečem celo prizadelo, nekaj trditev, za katere mislim, da ne spadajo v Obzornik, ki je tudi glasilo delavcev Bresta iz Loške doline.

Nimam sicer abonmaja in nisem bil na predstavi ne v Cerknici in ne v Starem trgu, tako, da moram verjeti avtorjevemu poročilu o umetniški ceni predstave, ki nikakor ni spodbudna za nadaljnja amaterska prizadevanja dramske skupine. Z avtorjem se tudi strinjam, da je treba ugotoviti vzroke neudeležbe na reprizi v Starem trgu. Nikakor pa se ne strinjam z avtorjevimi nakazovanjem vzrokov, ki jih lahko označimo za neodgovorne, če že ne s kakšnim resnejšim obeležjem.

Tone Žnidaršič, Vrhnika 16,
Stari trg pri Ložu

IN SE PRIPIS:

Očitno je tovariš Žnidaršič citirani članek prebral močno po-

MESEC IN DAN MLADOSTI

(Nadaljevanje s 5. strani)
več manjših delovnih akcij, med katerimi pa bo tudi štirinajst-dnevna lokalna delovna akcija v krajevni skupnosti Cajnarje-Zilce. To bo priprava brigadirjev na zvezno mladinsko delovno akcijo »Kadinjača 81« v juliju in na republiško »Istra 81« v avgustu.

Na X. jubilejnim tradicionalnim pohodom »Po poteh domaćih enot Notranjske«, ki bo od 30. junija do 4. julija 1981, pa se bodo mladi seznanjali z bogato revolucionarno preteklostjo naše občine. Prav ta pohod pa pomeni tudi eno izmed najboljših oblik idejnopolitičnega usposabljanja mladih, kar daje pohodu še večji pomen.

Z. Novak

vršno in temu ustrezen je tudi »odmev«. Zato moram — čeprav nerad — dodati nekaj pojasnil oziroma pripomb.

Najprej: kaj sodi v glasilo, je opredeljeno s samoupravno sprejeto temeljno vsebinsko zasnovo. Če ima pisec k temu svoje resnejše pripombe, bi kazalo, da jih napiše in utemelji, ne pa, da jih navreže kar na splošno in počez.

Zatem: v svojem pisanju sem govoril o umetniški ceni uprizorjenega dela (komedije), ne pa same predstave, za katero sem zapisal, da je »naletela pri gledalcih na zelo tople in odziven sprejem.« Zato je ugotovitev pisca, da ta predstava »nikakor ni spodbuda za nadaljnja amaterska prizadevanja dramske skupine« — milo rečeno — pritaknjena (zlasti še, ker si je sam ni ogledal).

Cerkniška planinska pot odprta

Planinsko društvo Cerknica je letos dokončno markiralo krožno pot po vrhovih Slivnice, Špičastega strazišča, Križne gore in Javornika. Tako je bil za praznik dela organiziran tradicionalni pohod na Slivnico z otvoritvijo te nove planinske poti.

Na vrhu Slivnice se je zbralo okoli sto ljudi. Pot je odprl s slavnostnim nagovorom sekretar ZTKO Cerknica Janez Zakrajšek. Pozdravil je vse udeležence tradicionalnega pohoda na Slivnico in se zahvalil tudi vsem članom planinskega društva. Ti so s svojim prostovoljnim delom omogočili pripravo te planinske poti. Ob koncu je zaželel vsem ljubiteljem planinstva in hoje, naj se dobro počutijo na prehojenih poteh.

Po slovesni otvoritvi so bili podeljeni vodniki po Cerkniški planinski poti z bronastimi značkami PD Cerknica vsem udeležencem tradicionalnega pohoda. Planinci in ostali občani so potem zavili v dom na Slivnici, kjer je bil organiziran tudi planinski ples. Ob tej priložnosti je treba pohvaliti oskrbnika doma, ki je

In končno, o mojem »neodgovornem« nakazovanju vzrokov za slab obisk predstave. Dejstvo je, da je bila dvorana v Starem trgu ob lanskim in letošnjim abonmajskih predstavah (letos je bilo prodanih 183 abonmajskih kart) polna, izjema je bila le cerkniška predstava (nekaj podobnega se je pred nekaj leti zgodilo s koncertom cerkniške godbe na pihala). O vzrokih, zakaj tako, pa sem pisal pogojno: »če gre pri tem za...« In s polno odgovornostjo ponavljam: Če ta »če« drži, bi veljalo zadevo ustrezno (tudi politično) oceniti.

S tem pisanjem zadeve nisem želel »zakuhati«, pač pa predvsem opozoriti, da si moramo prizadevati za enoten in skladen razvoj amaterske kulturne dejavnosti v naši občini (tudi ob medsebojni pomoči in spodbudah).

B. Levec

poskrbel za prehrano in pijačo, tako da plesalci niso ostali suhih ust in lačnih trebuhov.

Obveščamo vse delavce na Brestu in tudi v ostalih kolektivih, da lahko dvignejo vodnik po Cerkniški planinski poti na ZTKO Cerknica, Gerbičeva 32. Vodnik je za vse brezplačen. Cena za planince izven naše občine pa je 30 dinarjev.

J. Zakrajšek

Ob »nedotaknjenem« Cerkniškem jezeru

Študentje vabijo

RAZSTAVA »CERKNIŠKO JEZERO DANES — ALI BO TUDI JUTRI?«

Notranjski študentski klub organizira ob svetovnem dnevu varstva okolja razstavo, ki smo jo imenovali »Cerkniško jezero danes — ali bo tudi jutri«. Otvoritev s programom bo 5. junija ob 17. uri v osnovni šoli Cerknica.

Naš namen je občanom prikazati naravne in kulturne dediščine Notranjske ter do kakšne mere so izdelani načrti organizacij združenega dela, skupščine občine Cerknica in republiških ustanov za varstvo le-teh. Svoje literarne in likovne prispevke so pripravili tudi učenci osnovnih šol.

Otvoritvi in ogledu razstave bo sledilo predavanje zavoda za kulturne in naravne dediščine SR Slovenije z diapozitivi, na katerem nam bodo prikazali njihove raziskave in prizadevanja za ohranitev Notranjske, vzporedno pa tudi nekatere projekte, ki hočejo Cerkniško jezero izkoristiti v druge namene.

Priložnost je, da se vsak izmed nas aktivno vključi v reševanje vprašanj o varstvu in razvoju kulturne in naravne dediščine Notranjske. Kdo drug pa bo odločal o tem, če ne ravno mi, ki na tej zemlji živimo?

L. Jenček

O delu Brestove mladine

Na redni seji koordinacijskega sveta zveze socialistične mladine Bresta je bil za predsednika imenovan mladinec iz Mineralko Zdravko Toplak. Koordinacijski svet je vsklajevalno telo mladih delavcev Bresta, mesto za dogovarjanje in sprejemanje vseh sklepov in stališč, ki so v skupnem interesu vseh osnovnih organizacij mladine Bresta.

Vsaka Brestova osnovna organizacija mladine ima svoj program dela, ki nakazuje osnovno politično usmeritev in obseg dela.

Vse osnovne organizacije pa se srečujejo tudi s stalnimi finančnimi težavami in zato ne morejo

izpolniti vseh zastavljenih nalog. Zavedati pa se je treba, da moramo v stabilizacijskem obdobju posvetiti največjo pozornost predvsem varčevanju z energijo in z različnimi reprodukcijskimi materiali.

Kordinacijski svet mladine in ostale družbenopolitične organizacije Bresta morajo zagotoviti večje medsebojno sodelovanje, katerega doslej ni bilo moč opaziti. Z doslednim uresničevanjem načel je treba usposobiti čimširši krog sposobnih mladih delavcev in jim omogočiti možnost za uveljavitev v družbenem in političnem življenju.

Z. Toplak

Dr. Hinko Dolenc Spomini na Cerkniško jezero

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Do sedaj je bilo vendar še varnosti, zdaj v gorenjem, potem v dolnem koncu jezera, ali dasiravno ga še vidim pred seboj kragulja, vendar race ob krajih gori in proti meni letijo in — kaj pa je to? Resnično! Še eden je prišel na kosilo! Dvema pa se je že težje braniti. Naglala sta jih skoro vse proti meni, tudi prav nad menoj so se vrtile. Šumelo je nad menoj, žvižgavke so piskale, kar naenkrat od leve zašumi nad menoj in okoli mene rac na tisoče, vse do tal in do vode. Gledam, kje bi bil kragulj, zagledam ga, ali predaleč; ubranil je raci proti vodi rešiti se in kakšnih štiristo korakov od mene v hribu sta planila do tal. Kesal sem se, zakaj da nisem pomiril vsaj na kako raco, ko je bilo vse živo okoli mene; mikalo me je iti v strmi hrib od mesta, kamor sta kragulj in raca izginila, kar od gozda sem zaslišim nenavaden šum.

Nisem vedel, ali se je kako veliko drevo porušilo, ali čemu bi bil to pripisoval, vendar ko gledam in gledam, opazim škorcev več kakor tisoč vse v eni tropi skupaj. Letijo doli proti Otoku, za njimi pa skobec.

Ko so imeli prileteti do Otoka, vržejo se naglo v stran in proti gozdu, skobec za njimi; vrnejo se zopet proti jezeru, skobec pride nadnje; zdaj šine mednje, ali kakor bi trenil, vseh tisoč in bog ve koliko jih je bilo, je naenkrat pod vodo — in zdaj spet zašumi kakor prej in šum odmeva v gozdu.

Nikdar prej nisem slišal, še manj pa videl, da bi se tudi škorci pred skobcem potapljali, zdaj sem se pa o tem prepričal. In s kako silo padajo v vodo! Prepričan sem, da šum, katerega napravijo s tem, da s tako silo ob vodo udarijo in od take množice, kakor sem jo jaz gledal, bi se čul pri tihem vremenu celo uro hoda daleč. Kakor čebele od ulnjaka so

švigali zdaj iz vode in se zbirali zopet v posamezne trope. Skobec je jel pa spet stražiti, pa le tako, da ne bi mu kaka tropa na široko jezero ušla in da bi jih imel vse skupaj v ožini proti Obrhu.

Jaz sem se prestavil bolj proti Obrhu in zopet se v plot potisnil, jako radoveden, kako se bode stvar s škorci končala. Že so bili zopet vsi v eni tropi; tudi oni so se branili, da ni skobec preblizu nadnje prišel, ali dolgo ni trajalo, da jih je prevrnil in se zapodil mednje in planili so zopet vsi obenem v vodo in to komaj stoipetdeset korakov od mene. Čul sem sapa po obrazu, katero so s silo naglim padcem napravili, a skobcu je zopet spodletelo, ali s tako silo se je zagnal za škorci, da da, ko je zavil, da bi tudi on v vodo ne padel, ga je vzdignilo gotovo deset sežnjev nad vodo.

Od vseh strani je mrgolelo zopet iz vode in vsak potopljenec je le

nizko in pri vodi letal, dokler ni bil zopet daleč od »straha«, ki je zopet krožil. In kakor bi obupal, da bode danes kaj nad vodo dobiti, odpravi se kar naenkrat in leti proti suhemu, ampak tudi proti meni. Stisnem se še bolj in ko je bil skoro nad menoj, planem iz plotu, pomerim in vsaj ta ni nikdar več škorcev strašil! Drugi kragulj je najbrž v tem času tudi si prisvojil svoj košček mesa, ali se pa naveličal.

Vse polno rac in ptičev je zopet mirno počivalo okoli Osredka in na njem, kakor bi ne bilo nikdar drugače.

Hotel sem se tudi odpraviti v vas in proti domu, ali strel je bil zvalil Miho, ki je v tem času od maše iz Starega trga prišel in s puško na rami koračil proti meni. Še precej daleč od mene je vprašal, kaj da sem streljal. Pokažem mu skobca in ni mogel drugače, da ga je preklel in mene pohvalil, da sem ga, škodljivca!

Pravil sem Mihi, kako in kaj se je s kragulji in s skobcem godilo; a njemu to ni bilo nič novega, ali zavzel se je tudi on posebni množini živali, katerih je bilo danes na vodi in okoli vode vse polno. Pa tudi ko blisk mu pride na misel in mi reče, da moram za vodo proti Obrhu, da gotovo se je kaj rac v breg in po vrhah potajilo. Šla sva in ni se varal. Na treh mestih so nama bile zletele in petero sva jih bila pobrala.

Vrnila sva se proti vasi in Miha mi je ravno pravil, da nazaj domov moram preko Lipensčice, da se je gotovo tudi tam dosti rac potajilo. Kar obstane in se stisne rekoč: »Ali jih vidite? Vsi so za plotom, kakor nalašč, da jih zalezeva!« Pogledani in v resnici vidim na soncu za plo-

tom vso množico škorcev, kamor jih je najbrž prigravajoče sonce zvalilo, da bi se bolje sušili po prejšnji neprostovoljni kopelji. Nekoliko jih je bilo pa tudi bolj na skritem.

Rečem Mihi, da meni do škorcev ni, posebno zdaj na spomlad, ko so slabo pitani in trdi, ali Mihi je bilo zastoj govoriti in tudi mene siliti ni bilo treba; tako sva šla proti Malinšču, od tam pa naravnost proti plotu od nasprotne strani. Miha seveda prihuljen in vedno mrmraje, kakor vselej v taki priliki.

»Le bolj na desno se drživa, da jih bodeva s konca posnela! Oba naenkrat se morava povzdigniti in prvič na tla ustreliti, potem pa za njimi.«

Še kakih deset stopinj sva imela do plotu, kar od vasi doli prileti otročji glas na pretrgana usta: »Oče, kositi!«

Brrr! škorci v zrak, Miha pa klobuk ob tla!

»Le čakaj, ti bodem že dal, kosilo!«

Fant, ki je škorce takoj ugledal in videl, kaj sva z očetom nameravala, zginitel je, kakor bi trenil in ne vem, če je imel prav mirno vest. Miho sem pa jaz s tem najbolj potolažil, da sem ga na kosilo povabil k Vrgovim in tam je bil za tisti dan razgovor največ o kraguljih, jastrebih, skobcih in drugih sovostnikih, ki imajo posebno lastnost, da, kadar eden jame žival preganjati, se še drugi tudi prikažejo, kakor bi z nebes padali. Največ potrebnih teh nepotrebnih se priklati v zimskem času na jezero. O tem in o posebno zanimivem dogodku z orlom pa drugič.

(Se bo nadaljevalo)

pred 10 Leti GLASILO KOLEKTIVA

(Iz številke 44 — 31. maj 1971)

S KONGRESA SAMOUPRAVLJALCEV

Vprašanje odgovornosti, poslovne in družbene discipline na vseh ravneh naše družbe je naslednje področje, za katerega so se zavzemali delegati v svojih besedah. Premalo je sankcij, tudi materialnih, kadar gre za odkrito kršenje delovne discipline, kadar gre za povzročeno materialno škodo zaradi neodgovornosti, nestrokovnosti in podobnega. Odgovornost ima preveč proklamativni prizvok v naši družbi. Demokracijo preveč izkoriščamo v negativne namene. Kongres je ostro obsodil vse oblike korupcij in nepoštenega bogatenja. Ustrezna besedila v resolucijah predvidevajo za take primere rigorozne ukrepe.

SEJA STROKOVNEGA ODBORA ZA ZUNANJO TRGOVINO V CERKNICI

Devalvacija dinarja je, namesto da bi izvoz pospešila, še poslabšala stanje v podjetjih, saj je z revizijo izvoznih premij ostalo takšno stanje kot pred devalvacijo, stroški pa so še večji. Nekateri kupci so ob devalvaciji celo zahtevali cenejše blago. Tega niso dosegli, vendar je to že močan adut, da bi hitro pristali na povečanje cen. Zato odbor meni, da je treba čimprej urediti tak instrumentarij, ki bo izvoz pospeševal, ne pa ga zaviral, kot je na primer s pravkar ukinjeno 3 % olajšavo in še celo, ko ukinitev velja za dva meseca nazaj.

DRUŽBENI DOGOVOR GOZDARJEV IN LESARJEV

Dogovarjajo se predvsem o naslednjih nalogah:

- optimalizacija prihodnjega razvoja gozdnega in lesnega gospodarstva,
- kontinuirana in dolgoročna ureditev financiranja gozdno biološke reprodukcije,
- usklajevanje lesno predelovalnih kapacitet s proizvodno zmogljivostjo surovinskega zaledja,
- usklajevanje interesov za trajno in stabilno ureditev preskrbe z lesno surovino v skladu s splošnimi gospodarskimi potrebami.

INVESTICIJE V TOVARNI POHIŠTVA STARI TRG

V letu 1969 je tovarna v okviru plana zgradila proizvodno skladiščno halo, v katero se je istega leta preselil strojni oddelek. Vsa sredstva, potrebna za dograditev tega objekta, je tovarna izločila iz lastnih sredstev. Z nadaljnjimi večjimi deli se je pričelo v letu 1970 in sicer z uvedbo sodobne strojne opreme ter z ureditvijo tehnološkega postopka proizvodnje. Vzporedno s predvideno povečano proizvodnjo je bilo potrebno zgraditi nove skladiščne prostore, pa tudi komercialno-tehnične prostore.

POTREBNO JE UKREPATI

Režijske stroške je treba analizirati in stroške, ki niso opravičljivi, odpraviti. Vsa naročila in porabo vseh sredstev je treba nadzirati. Vsa naročila odobrava izključno direktor poslovne enote.

Tudi režijska delovna mesta je treba analizirati in če niso nujno potrebna, je treba delovno silo premestiti na proizvodna delovna mesta.

NAGRAJEVANJE TRGOVSKIH PREDSTAVNIKOV

O načinu, kako bi bilo najustreznejše nagradjevati, je bilo mnogo mnenj. Ali obdržati dotedanji način, to je osebni dohodek in pokrivanje stroškov ne glede na uspešnost, ali preiti na določeni odstotek od realizacije, deliti nagrajevanje na stalni in variabilni dohodek in tako naprej.

Bistvo pravilnika je, da prejemki predstavnikov do vrednosti 10 odstotkov nad planirano realizacijo posameznega prodajnega področja progresivno naraščajo. Nato pa je za vsaki novi preseženi odstotek prejemek linearen.

Prejemki se delijo v razmerju 35 : 65 na osebne dohodke in materialne stroške. V materialnih stroških pa so zajeti vsi stroški, ki se izplačujejo pri obračunu potnih stroškov ostalim članom kolektiva.

NAPREDEK ŠPORTA

Skoraj ni nedelje, da v Cerknici ne bi bilo te ali one športne prireditve. Prav gotovo je, da hodi vse več gledalcev na nogometne tekme NK Cerknica, ki dajejo od nedelje do nedelje več športnih užтков. Verjeli ali ne, na tekmo jih pride že več kot tisto in ni daleč čas, ko bo to število še večje.

0 prihodnjem razvoju naše občine

OB SPREJEMANJU DRUŽBENEGA PLANA RAZVOJA OBČINE CERKNICA — Z VIDIKA PROSTORSKEGA NAČRTOVANJA

V javni razpravi je eden izmed pomembnih in ključnih dokumentov o prihodnjem razvoju naše občine — družbeni plan razvoja za obdobje 1981—1985. Prvič je v naš sistem družbenega načrtovanja poleg gospodarskih, socialnih in drugih izhodišč vključen tudi vidik prostorskega načrtovanja.

Iz gradiva, o katerem je že razpravljala skupščina občine Cerknica, povzemamo vrsto stališč in predlogov o našem prihodnjem razvoju (tisti del, ki govori o čimbolj smotrnem izkoriščanju naših prostorskih možnosti).

Občina Cerknica leži na jugo zahodnem delu Slovenije, sredi trikotnika treh pomembnih središč Ljubljana — Reka — Trst. Prek nje gredo pomembne prometne poti, predvsem železnica in avtocesta s priključkom, kar omogoča širšo regionalno in mednarodno povezavo. Za razvoj občine pa sta pomembni tudi regionalni cestni povezavi med Gorskim Kotarjem in Ljubljano ter med Dolenjsko in Notranjsko.

Pri demografski analizi o razvoju prebivalstva v naši občini smo prišli do zanimivih ugotovitev:

1. Največ prebivalstva je bilo v letu 1980 in sicer kar 17.160; drugače povedano, pred devetdesetimi leti je bilo na območju sedanjke občine 2485 prebivalcev več kakor jih je sedaj.

2. Prebivalstvo naše občine je naseljeno v 127 naseljih in zaselkih, kar kaže na veliko razpršenost poselitve. Za primerjavo naj omenim, da je v občini Postojna 66 naselij na približno enaki površini. Poprečno je v naseljih 115 prebivalcev in kar v 70 naseljih je manj kot 50 prebivalcev.

3. Značilna je majhna gostota naseljenosti; v občini je 30 prebivalcev na kvadratni kilometer, v republiki pa 89 prebivalcev na kvadratni kilometer.

4. Delež kmečkega prebivalstva se neprestano manjša. Z 41 odstotkov v letu 1953 je zdrsnil na 16 odstotkov v letu 1975 in v letu 1980 je bilo le še 7 odstotkov kmečkega prebivalstva.

5. Proces staranja prebivalstva je v naši občini več kakor neugoden. Indeks staranja od leta 1961, ko je bil 41, neprestano narašča in je danes že 64. To pomeni, da imamo na 100 otrok v starosti do 15 let 64 prebivalcev starejših od 65 let. Normalna starostna sestava pa naj bi kazala indeks 33.

6. Aktivnega prebivalstva je 49 odstotkov, pri čemer je nezaposlenih 120 delavcev.

7. Dnevna delovna migracija je pri sedanjih razdelitvi delovnih mest zelo velika, saj se kar 1605 krajanov ali 28 odstotkov od vsega zaposlenega prebivalstva v občini vozi na delo izven svoje krajeve skupnosti.

Omenjeni značilni socialno-demografski kazalci pa se po posameznih naseljih in krajevnih skupnostih bistveno razlikujejo. Tudi porazdelitev prebivalstva v občini je zelo neenakomerna, saj kar 76 odstotkov prebivalstva občine živi ob regionalni cesti Unec — Cerknica — Bloška polica — Stari trg — Babno polje. Prav tako sta ob tej cestni povezavi osredotočeni proizvodnja in oskrbna dejavnost z 72 odstotki aktivnega prebivalstva v občini.

Ob analizi dosedanjih gibanj poselitve, ki kaže osredotočanje prebivalstva in industrije ob sedanjih urbanih naseljih ter ob istočasnem izseljevanju prebivalstva na podeželju in zaraščanjem kmetijskih površin, smo se opredelili za takšno inačico, po kateri naj bi naravni prirastek prebivalstva ostal znotraj meja posameznih krajevnih skupnosti.

Takšna usmeritev je v skladu z družbenopolitičnimi cilji, ki smo si jih zastavili pri izdelavi planskih dokumentov. Za uresničevanje takšne zamisli pa moramo ustvariti posebne družbeno ekonomske pogoje kot so nova delovna mesta, boljše prometne povezave, izgradnja manjkajočih oskrbnih, komunalnih in drugih objektov ter razvoj kmetijstva in turizma.

Da bi omogočili bolj enakomeren razvoj občine, moramo posodobiti dosedanje cestne povezave, zgraditi novo cestno povezavo v severovzhodnem delu nerazvitega področja občine Župen — Žilce — Ravnik — Nova vas, zgraditi višinski vodovod, uresničiti zamisli o izgradnji športno rekreacijskega centra s počitniškim naseljem pri Žilcah, razviti elektroindustrijo v Cajnarjih, organizirati kmečki turizem na Vidovski in Bloški planoti, negovati tradicijo Bloških tekov in tako naprej. S tem bi omilili in v dolgoročnem razdobju zaustavili razseljevanje prebivalstva.

Oglejmo si, kakšna je namenska raba zemljišč v naši občini:

— kmetijske površine merijo 17568 hektarov ali 36,4 odstotka celotne površine občine,

— gozdne površine merijo 28932 hektarov ali 60 odstotkov celotne površine občine,

— poselitvene površine merijo 647 hektarov ali 1,3 odstotka celotne površine občine,

— ostale površine pa merijo 1105 hektarov ali 2,3 odstotka celotne površine občine.

Celotna občina meri 48252 hektarov, kar jo po velikosti občin uvršča na 16. mesto v republiki.

Glede na demografska gibanja in na starostno sestavo kmečkega prebivalstva se bo zaraščanje kmetijskih zemljišč nadaljevalo, zato predvidevamo, da se bodo kmetijska zemljišča do leta 1985 zmanjšala za 2234 hektarov, se povečale površine gozdov za 2085 hektarov, poselitvene površine za 85 hektarov in ostale površine za 64 hektarov.

Da bi zavarovali najboljše kmetijska zemljišča, smo skupaj s kmetijsko zemljiško skupnostjo opredelili 4109 hektarov kmetijskih površin za trajno kmetijsko rabo, kar je 23,2 odstotka vseh kmetijskih površin v občini.

Za razvoj rekreacije in turizma smo v prostorskem delu družbenega načrta predvideli območja, ki so primerna za rekreacijo na prostem. To so območja Cerkniškega jezera, Slivnice, Rakovega Škocjana, Gradu Snežnik z okolico ter Bloško-Vidovske planote.

Na osnovi gradiva o varovanju naravne dediščine predlagamo, da v srednjeročnem obdobju zavarujemo naslednja območja: območje Iške, grad Snežnik z okolico, Križno jamo, staro lipo sredi naselja Unec, Veliko in Malo Karlovico, drevored Planina — Martinjak, drevored pri gradu Snežnik, gozdove z varovalno vlogo v Leskovi dolini in Slivnici ter grmišča, namenjena za divjad v površini 284 hektarov, kar je v skladu z družbenim dogovorom, ki določa, da se en odstotek gozdnih površin nameni za potrebe divjadi.

Pri iskanju dolgoročneje zasnove družbenega razvoja naše občine smo ugotovili, da se le-ta povezuje z različnimi funkcionalnimi območji v širšem slovenskem prostoru. Na področju prometa, komunalne infrastrukture, šolstva, turizma, varstva okolja in še kje imamo številne možnosti in potrebe za skupno snovanje širših regionalnih projektov.

Med take sodijo:

1. Prenovitve in posodobitve sedanjih regionalnih cestnih povezav, s čimer bi dosegli sodobnejši in hitrejši pretok potnikov in blaga.

2. Izgradnja komunalne infrastrukture. Za našo občino je značilno, da sodi v kraško območje; Kras s posebnimi hidrogeološkimi pogoji pa ima za posledico, da kraških podtalnih voda ni mogoče zadovoljivo očistiti. To spoznanje precej vpliva na prostorski razvoj občine, saj zahteva visoke komunalne stroške pri oskrbi s pitno vodo, pri ureditvi naprav za odpadke in pri čiščenju odpadnih voda.

Ker se z območja naše občine pretakajo podtalne vode proti Ljubljani in Pivki, predstavlja čiščenje odpadnih voda in varovanje obsežnih vodozbirnih območij širše regijsko vprašanje. Tega bi morali ovrednotiti tudi v občinah, ki podtalno vodo s področja naše občine uporabljajo kot vir pitne vode.

3. Večnamenska ojezeritev Cerkniškega jezera. Z morebitno uresničitvijo predlaganega projekta bi ugodne in neugodne posledice prizadejale celo vrsto občin in vplivale na njihovo gospodarsko rast, s tem pa na dolgoročno zasnovo družbenega razvoja v tem prostoru. Po predlogu, ki je v družbenem planu SR Slovenije za obdobje 1981—1985, morajo biti do leta 1985 v njem določene opredelitve o večnamenski ojezeritvi Cerkniškega jezera. Pri tej opredelitvi bomo morali sodelovati vsi občani.

4. Razvoj turizma v občini Cerknica bi morali ovrednotiti glede na naravne lepote, zemljepisno lego in dobre cestne povezave v širšem regionalnem pogledu, saj mislimo, da pomeni cerkniško turistično področje naravni stik med Alpami, Ljubljano in Jadranom.

5. Zavarovanje naravovarstvenih območij, ki se prepletajo prek več občin (na primer področje Iške, notranjski krajinski park in vodni sistem Ljubljani, ki prav tako sodijo med take projekte).

Opredeljen je tudi prostorski vidik splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite s podarkom na izgradnji objektov in na takšni prostorski razporeditvi poselitvenih območij, s katerimi bi zagotovili kar najboljšo zaščito prebivalstva in gmotnih dobrin pred vojnimi in elementarnimi nesrečami.

M. Juvančič

V juniju si lahko ogledate...

Kulturne prireditve

6. junija ob 18. uri v športni dvorani Cerknica

REVIJA odraslih pevskih zborov občine Cerknica, posvečena 140-letnici rojstva Frana Gerbiča

12. junija ob 19. uri v Zelški cerkvi

koncert mladinskega pevskega zbora GIMNAZIJE POSTOJNA

19. junija ob 19. uri v Zelški cerkvi

celovečerni koncert PRIMORSKEGA AKADEMSKEGA ZBORA Vinko Vodopivec

22. junija

gostovanje pihalnega orkestra iz Clevelanda v občini Cerknica, zvečer koncert

Filmi

6. ob 20. uri — ameriška drama STEKLENI ZVON.
6. ob 20. uri — francoska komedija BEG S PLOČNIKA.
6. ob 20. uri in 7. 6. ob 16. uri — ameriški film KASANDRIN MOST
6. ob 20. uri — ameriški ljubezenski film YANKEE.
6. ob 20. uri — indijska kriminalna VETER, PLAMEN IN JEZA.
6. ob 20. uri — japonski zgodovinski spektakel KAGEMACHU.
6. ob 20. uri in 14. 6. ob 16. uri — ameriški glasbeni film TA VRAŽJI JAZZ.
6. ob 20. uri — nemška erotična komedija ZLATI FANJE IN LJUBKO DEKLE.
6. ob 20. uri — ameriški triler MOČNI IN ZLOČINCI.
6. ob 20. uri — ameriški zgodovinski film ROBIN HOOD IN MARYEN.
6. ob 16. uri — ameriška risanka TOM IN BRATJE DALTON.
6. ob 20. uri in 21. 6. ob 16. uri — ameriška glasbena komedija ROCKERJI.
6. ob 20. uri — ameriška kriminalna VOJNA POLICIJE.
6. ob 20. uri — francoska drama DRAGI OČKA.
6. ob 20. uri — ameriški vestern PLAVI VOJAK.
6. ob 20. uri in 28. 6. ob 20. uri — dansko avstralski erotični film ABC LJUBEZNI IN SEKSA
6. ob 20. uri in 28. 6. ob 16. uri — japonski film KITAJSKI ZMAJ.
6. ob 20. uri — ameriški pustolovski film KITAJSKI SINDROM.

Športne prireditve

SOBOTA, 6. 6. — PD Cerknica — dvodnevni izlet na Karavanke — Stol — Košarka ob 16.00 in 17.30 kadeti, mladinci — CERKNICA : KOPER — Veliki nogomet, pionirji 2. KOLO igrišče Cerknica — IGRAJO EKIPE Cerknica, Grahovo, Rakek, Stari trg, pričetek ob 15.00

NEDELJA, 7. 6. — veliki nogomet 4. KOLO, člani GRAHOVO : SLIVNICA, igrišče Martinjak NOVA VAS : RAKEK, igrišče Nova vas, CERKNICA : VETERANI CERKNICA, igrišče Cerknica — **Balinarski turnir**, občinsko prvenstvo; nastopa 12 ekip; igrišče Cerknica, Stari trg, Rakek, pričetek ob 8.00 uri

PONEDELJEK, 8. 6. — Balinanje, ekipno sindikalno prvenstvo **TOREK, 9. 6.** — Balinanje, ekipno sindikalno prvenstvo, balinišče Cerknica ob 16.00

ČETRTEK, 11. 6. — Mali nogomet — sindikalno prvenstvo, igrišče Osnovna šola Cerknica, ob 16.00

PETEK, 12. 6. — Mali nogomet — sindikalno prvenstvo — igrišče Osnovna šola Cerknica, ob 16.00

SOBOTA, 13. 6. — Veliki nogomet — Pionirji 3. KOLO, igrišče Cerknica, pričetek tekem ob 15.00

NEDELJA, 14. 6. — Košarka kadetince, CERKNICA : SENOZEČE ob 10.00 v športni dvorani Cerknica — **Veliki nogomet** — občinska liga člani 5. KOLO CERKNICA : SLIVNICA, igrišče Cerknica GRAHOVO : RAKEK, igrišče Martinjak NOVA VAS : CERKNICA VET., igrišče Nova vas. Vse tekme se pričnejo ob 10.00 uri.

PONEDELJEK, 15. 6., TOREK, 16. 6. — Mali nogomet — sindikalno prvenstvo ob 16.00. Igrišče OŠ Cerknica.

Delavske športne igre

V KEGLJANJU NAJBOLJŠI IGRALCI KARTONAŽE PRI MOŠKIH TER EKIPI BRESTA PRI ŽENSKAH

Na kegljišču v Cerknici se je končalo občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju za ekipe in posameznike. Nastopilo je 27 ekip pri moških ter 6 ekip pri ženskah. V tekmovanju posameznikov pa je nastopilo 108 tekmovalcev.

Rezultati ekipno

MOŠKI

1. KARTONAŽA 871
2. KOVINOPLASTIKA (303 čišč.) 871
3. BREST IP (277 čišč.) 825

4. BREST 818
5. GRADIŠČE 801

- Posamezno moški
1. KOROSEČ, BREST 234
 2. ZALOŽNIK, KTL 232
 3. URBAS, KPL 226
 4. TERZIČ, KPL 222
 5. ŠTRUKELJ, BREST 221

ŽENSKO

1. BREST 601
2. OBCINA 595
3. GRADIŠČE 594
4. KOVINOPLASTIKA 556
5. OBRTNICE 505

Posamezno ženske

1. KRAJC, KPL 182
2. BRANISELJ, KZ 166
3. FRIM, BREST 165
4. MODIČ, SO 161
5. ŠUSTARŠIČ, GRADIŠČE 156

Zmagovalno moštvo OKLAHOMA

Nogometna trim liga končana

Po dolgem prepričevanju in mnogo preveč sestankovanju so mladi le našli skupni jezik z osnovno šolo Cerknica in TRIM — ZIMSKA liga je lahko stekla v športni dvorani Cerknica.

Sodelovalo je dvanajst ekip iz vse občine. Nad sto mladih je v zanimivih in borbenih tekmah pokazalo vse svoje nogometno znanje. Bilo je tudi nekaj vroče krvi, predvsem zaradi odločitve sodnikov, ki so bile nekajkrat zares povsem nerazumljive.

Liga je bila toliko bolj zanimiva, ker so bila kar štiri moštva zelo izenačena in je bil vrstni red do zadnjega kola neznan. Prvak zimske lige je postala OKLAHOMA, ki je osvojila prvo mesto že kolo pred koncem prvenstva. V svojih vrstah so imeli najboljšega strelca in vratarja,

ki sta v veliki meri zaslužna za prvo mesto. Drugouvrščena ekipa DISKO je bila kondicijsko najbolj pripravljena, vendar pa je drugo mesto osvojila tudi s pomočjo sodnikov.

Tretja je bila ZEJA, ki je bila po prvenstvu proglašena za najpopularnejšo ekipo.

Njena uvrstitev bi bila lahko boljše, vendar je odstopila nekaj igralcev drugim ekipam, tako da se debelejši igralci niso mogli enakovredno boriti z drugimi vseh štirideset minut tekme.

Pohvaliti velja tudi ekipo JUGOKAMEN, ki je iz anonimnosti prišla v sam vrh cerkniškega malega nogometa.

Odlična je bila tudi organizacija pod vodstvom Zdravka TOPLAKA in ekipe OKLAHOMA.

B. Bajc

KONČNA LESTVICA

1. OKLAHOMA	10	9	0	1	56:12	18
2. DISKO	10	5	3	2	36:21	13
3. ZEJA	10	5	3	2	30:20	13
4. JUGOKAMEN	10	6	1	3	23:20	13
5. ODPISANI	10	4	2	4	29:27	10
6. GLOBUS	10	4	2	4	32:31	10
7. RAKEK	10	4	1	5	22:31	9
8. ROCKERJI	10	3	2	5	20:34	8
9. SOVICA	10	2	2	6	16:25	6
10. SUPERMAN	10	2	2	6	18:38	6
11. NOVA VAS	10	1	2	7	15:36	4

Športni portreti

Tokrat vam predstavljamo **EDA PREŠERNA**, rojenega leta 1930. Zaposlen je kot uslužbenec na temeljnem sodišču na Rakeku.

VAŠA ŠPORTNA POT?

Najprej sem začel z nogometom pri NK Javornik (sedanji NK Rakek). Nogomet sem igral do leta 1960. Naš največji uspeh je bil, ko smo bili leta 1949 prvaki Primorske.

S kegljanjem sem začel leta 1955 z borbenimi igrami, leta 1962, ko je bilo zgrajeno novo kegljišče v Cerknici, pa sem začel redno tekmovali. Takratna ekipa Bresta v postavi Grom, Tornič, Homovec, Zvolf, Kos Jože, Zorman in ostali je dosegla nekaj vidnejših uspehov. Naš največji uspeh pa je bilo 4. mesto na državnem prvenstvu.

Kasneje je KK Brest tekmoval z večjimi in manjšimi uspehi. Odkar imamo novega trenerja Toneta Kuma, smo zelo napredovali in sedaj tekmujejo v drugi ligi, kjer smo trenutno tretji.

Sedaj samo še kegljam. Dva krat na teden imamo trening, ob sobotah in nedeljah pa tekmovanja. Občasno pa sodelujem tudi na različnih sindikalnih tekmovanjih. Kegljanje mi vzame zelo veliko časa, vendar vztrajam in bom vztrajal, dokler mi bosta to dopuščala roka in srce. Z zdravjem pa nimam težav in mislim, da mi pri tem tudi redno športno delovanje koristi.

MLADI IN ŠPORT?

Opazim, da je med mladimi več zanimanja za zabave kot za

šport, za resno treniranje in samoodpovedovanje. Z množičnostjo je pogojena tudi kvaliteta in če te ne bo, bo tudi šport nazadoval. Včasih je bilo več tekmovalj, ki so pritegnili mlade, sedaj pa jih menda zaradi denarja ni. Pa saj včasih tudi ni bilo denarja, bila pa sta med mladimi volja in veselje. Tega pa sedaj pogrešam.

REKREACIJA?

Rekreacija je zelo zdrava. Prav z veseljem je pogledati upokojece, ki na kegljišču enkrat tedensko kegljajo. Koliko jim to pomeni in kako mlade se počutijo! Tudi jaz, ko bom prenehal z rednim tekmovaljem, se bom še vedno vračal na kegljišče in se rekreiral.

VESEL IN ŽALOSTEN TRENUTEK?

Od veselih trenutkov sta se mi v spomin vtisnila dva. Prvi je iz nogometa, ko smo bili prvaki Primorske in drugi iz kegljanja, ko sem na Jesenicah podrl 1014 »klinec«. Takrat sem bil zelo vesel in mislim, da takega rezultata ne bom dosegel nikdar več.

Žalosten trenutek pa je iz letošnjega leta, ko sem na kvalifikacijah podrl le 796 kegljev. Najraje bi se v zemljo vdrl.

KOJA NAJ PREDSTAVIMO V NASLEDNJI STEVILKI?

Za naslednjič predlagam Toneta Urbasa iz Cerknice, uspešnega organizatorja in predsednika TTKS Cerknica ter košarkarskega kluba Cerknica.

Pripravil B. Škerlj

Naši upokojeenci

23. marca se je od našega kolektiva poslovila še ena dolgoletna sodelavka, **Ivanka KUŠLAN** iz Starega trga. Sodelavka nam je bila od leta 1958 do odhoda v pokoj, ko je po pokojnem možu prevzela družinsko pokojnino. Delala je na več delovnih mestih v proizvodnji, pri izdelavi ladijskega poda in zabojev, kot merilka proizvodnje in slednjič kot pomočnik pri trovaljni brusilki.

Prav ob izidu našega glasila pa nas bosta zapustila še dva dolgoletna delavca, **Nežka ANTONČIČ** in **Jože KOČEVAR** iz Kozarišča.

Nežka nam je bila delovna tovarišica že od leta 1955. Sprva je bila zaposlena v proizvodnji ladijskega poda in zabojev, nato pri različnih delih v stolarni in ob odhodu v pokoj v delovni enoti kartonaža na delih »čiščenje v proizvodnji«.

Jože je bil vso svojo delovno dobo zvest našim temeljnim organizacijam, saj je bil v kolektivu zaposlen prav od leta 1947. Kot mladoletnik je sprva opravljal kurirske posle, nato bil delavec na skladišču in hodišču, pomočnik na skladišču žaganega lesa, vodja proizvodnje v zabojarni in slednjič vodja izmene v žagalnici. Vsa leta je bil tudi prizadeven samoupravljalec in sindikalni delavec.

Delovni kolektiv TOZD Žagalnica

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne organizacije Brest Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik **Božo LEVEC**.

Uredniški odbor: Marta DRAGOLIČ, Vanda HACE, Ana KOGEJ, Božo LEVEC, Marta MODIČ, Leopold OBLAK, Anton OBREZA, Janez OPEKA, Bernarda PETRIČ, Beno ŠKERLJ, Franc TURK, Irena ZEM-LJAK in Viktor ŽNIDARŠIČ. Foto: Jože Skrlj.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 35. člena zakona o obdavčanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se na plačilu temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje Izvršnega sveta SR Slovenije, št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974)

V spomin

Še ob obisku pred novim letom smo na straneh Obzornika poklepali na Janezom KUŠLANOM iz Starega trga, našim upokojeencem od leta 1968, v februarju pa mu je smrt pretrgala življenjsko pot.

V naši temeljni organizaciji je bil zaposlen kot strojnik in vodja vzdrževalne službe.

Vsi, ki smo ga poznali in mu bili sodelavci, ne bomo nikoli pozabili njegove šegavosti in vedrine in se ga bomo vedno spominjali.

V nepozabnem spominu nam bo ostala tudi dolgoletna sodelavka, naša upokojenka iz stolarne Marija KRŽIČ iz Loža. Tudi njej je dolgotrajna bolezen v šestdesetem letu starosti prekinila življenje. Sodelavka nam je bila vse od leta 1955 do upokojitve 1976. leta.

Ob razmišljanju, da smrt nikakor ne more zaobiti našega kolektiva, smo priča kruti resnici, da je spet posegla med nas. 6. maja je umrl Miro ŽAGAR iz Starega trga, star komaj devetindeset let. Sodelavec nam je bil še do pred nekaj meseci, ko je bil po daljšem bolovanju invalidsko upokojen. Med nami je bil s poldrugoletno prekinjivo zaposlen vse od leta 1960 na delovnem mestu elektrikar in kurjač parnega kotla.

Od njega se poslavljamo z mislijo, da nam bo ostal v trajnem spominu.

Delovni kolektiv ŽAGALNICE Stari trg